

Odyssea - 1. *Homérov* epos o takmer 12 tisíc veršoch; popisuje desaťročné blúdenie hrdinu *Trójskej vojny*, *Odyssea*; výtvarné umenie zobrazuje predovšetkým dobrodružné príbehy (*Kirke*, *Polyfēmos*, *Sirény*); *Odysseus* zobrazovaný s fúzami a *pileom*; v *stredoveku* dej prehodnotený ako *mystérium* očistného nebezpečenstva a jednotlivé príbehy symbolicky vysvetľované (sťažehň poňatý ako *križ*); pozri *epos*, *Illias*; *rapsód*; *Irus*; *postavy Odyssey*
2. v prenesenom zmysle ťažká, zdĺhavá, namáhavá cesta, bludná púť, strastiplné putovanie, pestré, zložité ľudské osudy

<http://it.wikipedia.org/wiki/Odissea>

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Characters_in_the_Odyssey



V. Hložník: *Odyssea* (1963)



V. Hložník: *Odyssea* (1963)



V. Hložník: Odyssea (1965)



V. Hložník: Odyssea (1964)



V. Hložník: Odyssea (1965)



V. Hložník: Odyssea (1965)



V. Hložník: Odyssea (1964)



V. Hložník: Odyssea (1963)

Odysseus – tiež *Ulixes*, *Ullystes*, *Ulysses*, po etrusky *Uthuce*; v gréckej mytológii tretí z hrdinov *Trójskej vojny* (*Achilleus*, *Hektor*); syn *Laerta*, manžel *Penelope*, ktorý navrhol dreveného koňa na oklamanie obrancov *Tróje*; svoj pôvod odvodzoval od po otcových predkoch od *Dia*, po matkiných predkoch od *Herma*; podľa inej verzie jeho otcom bol *Sizyfos* (Odysseova matka *Antikleia* sa vydala za *Laerta*, keď už bola samodruhá so *Sizyфом*); Odysseus po sobáši s *Penelopou* žil vo svojom

kráľovstve v mieri a ten presadzoval pri riešení všetkých sporov: poradil kráľovi *Tyndareovi*, aby dovolil svojej dcére *Helene* vybrať si z množstva uchádzačov podľa svojej vôle, aby sa predišlo vojne medzi nimi; keď si Helena vybrala spartského kráľa *Menela*, všetci zvyšní uchádzači museli prisahať, že budú voľbu rešpektovať a víťaza chrániť; rovnako sa snažil zabrániť *Trójskej vojne* a na *Agamemnónovu* radu odišiel do Tróje s Menelaom, aby vybavil celú záležitosť pokojnou cestou (*Paris* však bol neoblomný a bol ochotný vrátiť iba pokladnicu ale nie Helenu); keď bola vyhlásená vojna, Odyseus na *Agamemnónovu* výzvu nereagoval a pred poslom *Palamedom* predstieral duševnú chorobu (sial do pôdy soľ a prezradil sa, keď mu *Palamedes* položil pred záprah malého syna *Télemacha*); Odyseus sa stal najlepším radcom hlavného veliteľa a bol aj autorom nápadu so zostrojením *trójskeho koňa* (pozri *danajský dar*); rovnako prejavil svoju bystrosť, keď odhalil medzi dcérami kráľa *Lykomeda* preoblečeného *Achillea* (pohodil medzi ne meč, šperky a drahé látky a na rinčanie zbraní sa *Achilleus* prezradil, keď uchopil zbraň); rovnako obratne obišiel *veštbu*, že kto sa prvý dotkne trójskej pôdy, zomrie, a preto nikto z achájskych vojakov nechcel vystúpiť na breh (Odyseus vyhodil na breh svoj štít a obratne naň vyskočil; mladý *Protesilaos*, zazrel Odysea na brehu, vyskočil za ním a padol preklatý kopijou); počas desaťročnej vojny vykonal Odyseus množstvo statočných činov, podnikol prieskum do trójskeho tábora a zajaľ zbabelého Trójana *Dolóna* a tým pomohol *Achájom* zbaviť sa trójskeho spojenca *Res*a; aby ho Trójanania nepoznali, dal si zohaviť tvár bičom a spolu s *Diomedom* predstierajúcim žobráka sa dostal do trójskeho hlavného chrámu na trójskom hrade, odkiaľ odniesol *palladium*, posvätnú sochu bohyne *Pallas Atheny*, ktorá podľa sľubu *Dia* chránila Tróju pred dobytím; Odyseus oslobodil mŕtve *Achilleovo* telo z rúk Trójanov; pomohol uzmierniť *Apolónovho* kňaza *Chrysa*, ktorý urazený *Agamemnónom*, privolať na grécke vojsko *mor*; Odyseus pod hradby Tróje priviedol *Neptolemovho* syna, lukostrelca *Filoktéta*, o ktorom sa dozvedel z vypočutia tajného rozhovoru trójskeho veštca *Helena*, že bez neho Trója nepadne; po skonštruovaní dreveného koňa, poradil *Agamemnónovi* zapáliť achájsky vojenský tábor a predstierať odchod gréckeho vojska, ktoré sa za tmy vrátilo k trójskym brehom (podrobne pozri *Danajský dar*); po skončení Trójskej vojny blúdil Odyseus desať rokov preto, lebo rozhneval boha *Poseidóna* (oslepil jeho syna *Kyklopa Polyféma*; pozri *Outis*) a za trest, že privodil smrť múdneho radcu *Palameda* nespravodlivým obvinením (vraj preto, lebo prinútil Odysea odísť do vojny); *Poseidón* nechával Odysea dúfať v šťastný návrat a potom maril jeho nádeje: Odyseus priplával na ostrov vládcu *Aiola*, ktorý ho priaznivo prijal a na cestu ďalej mu venoval vrece s uväznenými vetrami okrem *Zefyry*, ktorý ho mal hnať k itackým brehom; Odyseovi muži hľadajúci zlato a striebro mech tajne rozviazali a vetry rozpútali búrku a potom sa vrátili ku svojmu pánovi na ostrov; nahneván *Aiolos* bral vrátený dar ako urážku a dôkaz nemilosti Odysea v očiach bohov; Odysea vyhnal bez nádeje na priaznivý vietor; ďalší rok musel stráviť Odyseus na ostrove *Aiaia*, kde žila čarodejníca *Kirké*, ktorá premenila Odyseových druhov, ktorých vyslal na prieskum, na prasce s ľudským rozumom; Odyseova odvaha, keď chcel zachrániť druhov, za zapáčila *Hermovi*, ktorý mu dal bylinu, čo zrušila *Kirkine* čary; Odyseus však musel *Kirké* prisahať, že ostane na ostrove rok, ak chce, aby jeho druhov prepustila (pozri *Omfa*la); navyše mu poradila, čo urobiť, aby sa mohol vrátiť šťastlivo domov; musel vyvolať ducha veštca *Teiresia* na prahu *podsvetia*, kde sa vlievala rieka *Acherón*; *Teiresias* mu oznámil smrť matky aj to že otec *Laert*, *Penelope* a *Telémachos* naňho stále čakajú; dozvedel sa, že nesmie uraziť boha *Hélia* ale aj to, že sa musí prepraviť okolo ostrova nebezpečných *Sirén*, ktoré spevom lákali moreplavcov na svoj ostrov a potom ich zahubili (Odyseus dal druhom zaliť uši voskom a seba priviazať ku sťažňu a tak prekonal túto nástrahu); rovnako si musel múdrosťou poradiť pri morskej úžine, ktorú chránili *Skylla* a *Charybda* (kázal neobzerať sa vpravo alebo vľavo a veslovať stále vpred); keď dúfal, že sa vyhol všetkým nástrahám, narazil na ostrov *Trinakia* (Sicíliu) patriaci *Héliovi*, ktorému sa mal na radu *Kirké* vyhnúť; unavení druhovia ho prinútili pristáť a to využil *Poseidón*, rozpútal búrku, takže nemohli odísť; nepočúvli Odysea, keď kázal nedotknúť sa pasúceho dobytku patriaceho *Héliovi*; počas Odyseovho spánku zabili niekoľko kusov dobytku, ale stiahnuté kože potom liezli po zemi a mäso na rošte bučalo ako živé kravy; *Hélios*, ktorý bol práve na oblohe, požiadal *Dia* a ten potrestal námorníkov tým, že na mori aj s nimi spálil loď bleskom; zachránil sa iba Odyseus na úlomku stožiara; keď Odyseus opäť prekonal cestu okolo *Skylly* a *Charybdy* dostal sa na ostrov *Oggygiu*, kde žila nymfa *Kalypso* u ktorej musel zostať sedem rokov; hoci ho obklopila nádherou, Odyseus túžil iba po tom, vrátiť sa domov; po siedmich rokoch sa nad ním bohovia zľutovali a prinútili *Kapypsó* prepustiť ho; Odyseus sa plával na plti domov, kým ho nezazrel *Poseidón*, ktorý mu ho zničil; po dvoch dňoch doplával Odyseus k brehom blaženej krajiny *Fajákov*, kde ho vysileného ho a spiaceho našla *Nausikaá*; až odtiaľ, obdarovaný darmi aj vystrojenou loďou pokračoval domov; útočisko našiel u starého sluhu, pastiera *Eumeia*, premenený *Aténou* na starého žobráka, aby ho nikto nespoznal; u *Eumeia* sa stretol aj so synom

Telémachom, ktorý sa medzitým vybral ho hľadať; prišiel práve včas, v predvečer súťaže nápadníkov o Peneloppinu ruku; spoznaný iba vlastným psom *Argom* a starou slúžkou podľa jazvy na nohe; znevažovaný nápadníkmi a chránený Penelope, ktorá ho síce nespoznala, ale nedovolila nápadníkom urážať starca; na druhý deň nápadníci pozerali Odyseov luk, ktorý nevládal nik napnúť, ani Telemachos; keď o to požiadal stariec, vysmiali ho, ale nakoniec mu dovolili natiahnuť tetivu; Odyseus si sadol na prah a na prvý raz prestrelil uchá všetkých dvanástich sekier; potom odhodil handry, dal sa spoznať a pozabíjal šípami všetkých nápadníkov, prvého najspupnejšieho z nich, *Antinoia*; nebol ušetrený nikto, ani zradný otrok *Melantios*, iba hlásateľ *Medón* a pevec *Femios*, ktorí slúžili z donútenia; keď Penelope nechcela uveriť, že má pred sebou vlastného manžela, presvedčil ju tým, že poznal, z čoho je ich spoločné lôžko (malo nohy z kmeňa olivy, ktorého korene boli zapustené do zeme); na prosbu *Atény* Zeus upokojil túžbu po pomste za činy, ktorými sa Odyseus previnil voči niektorým bohom, aby mohol ďalej žiť v pokoji; podľa inej verzie mal Odyseus vykonať ešte ďalšiu púť po svete s veslom na pleci, kým nestretnie muža, ktorý sa ho spýta, čo to nesie za čudnú lopatu; podľa inej verzie zahynul Odyseus po veľa rokoch rukou svojho syna *Telegona*, ktorý sa narodil čarodějnici *Kirké* a ktorý ho prebodol mečom, netušiac, že bojuje s vlastným otcom; potom slávnostne pochoval otcovo telo na Kirkinom ostrove; najznámejšie zobrazenie Odysea je na váze vyzdobenej *geometrickým štýlom* z 8.st.pr.Kr., uloženej v mníchovskom *Antikvariu* (pozri *vázové maliarstvo*); najstaršia z *nástenných malieb* pochádza z roku 210pr.Kr. (*etruská hrobka* v Tarquiniách: Odyseus oslepuje Polyféma); zo sochárskych diel je najpozoruhodnejšia kópia Odyseovej hlavy zo skupinovej sochy *Oslepenie Polyfema* (Rímske národné múzeum v Termách); (Rubens, G. A. Pordenone, A. Carracci, Turner, Serov, W. Robert, Tkadlík, F. Janoušek, A. Procházka, J. Kostka, Bauch ad.); pozri *Ithaka*, *Mentór*, *Latinus*, *Lykomédes*; *sirény* (*Wensleydalová*); *ochechule*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Odyseus>

[http://sk.wikipedia.org/wiki/Alkinoos_\(mytol%C3%B3gia\)](http://sk.wikipedia.org/wiki/Alkinoos_(mytol%C3%B3gia))

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Odyseia>

<http://it.wikipedia.org/wiki/Ulisse>

<http://it.wikipedia.org/wiki/Odissea>



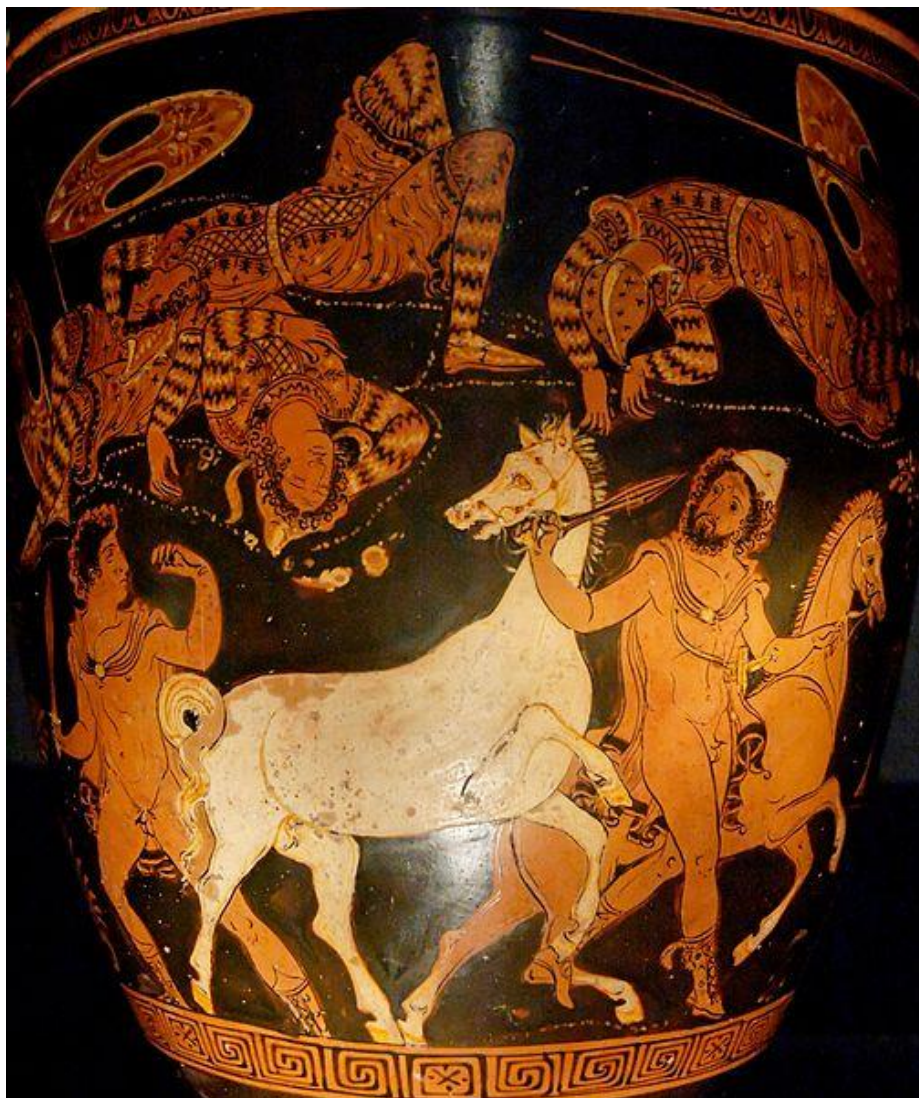
Odyseus a Sirény (stamnos)



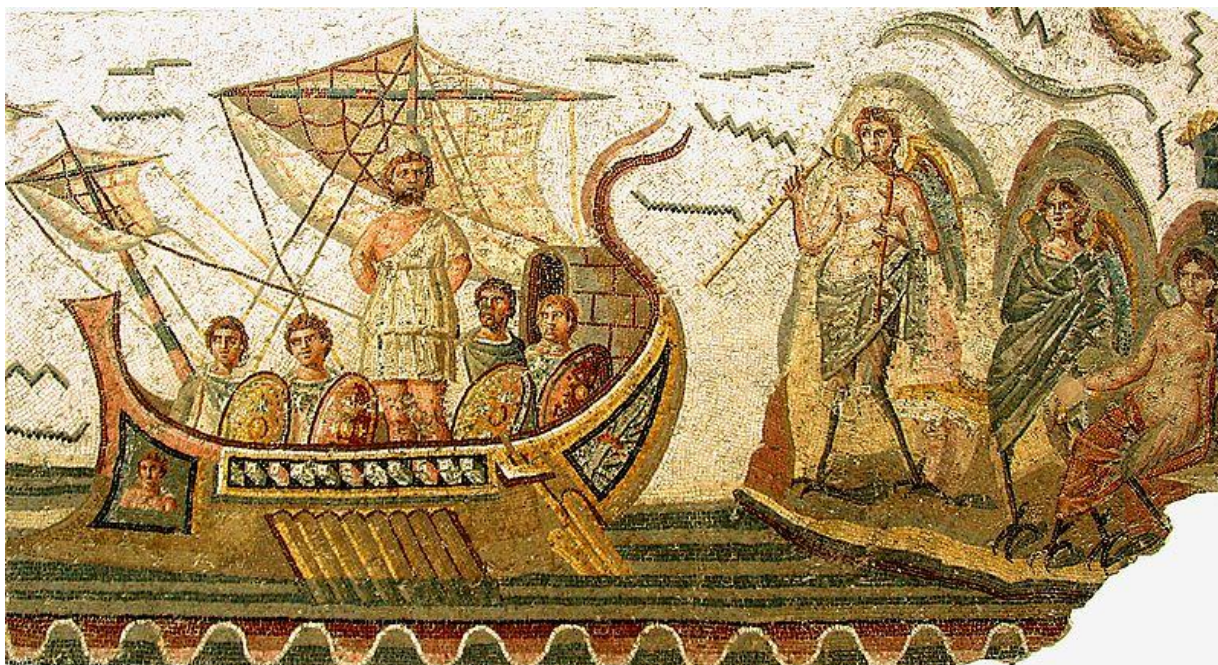
Pozabíjanie nápadníkov Penelope (krater, 330pr.Kr.)



Odyseus oslepúje Kyklopa Polyféma (antická keramika)



Odyseus a Diomedes kradnú Rheove kone (antická keramika)



Ulysses a Sirény (rímska mozaika)



H. Schedel (tlač): Odyseus zachrňuje svojich druhov pred Kirke (Norimberská kronika, 1493)

G. Cozzarelli: Útek Ulyssa (vonkajší panel cassone, 1487)



G. Cozzarelli: Útek Ulyssa (vonkajší panel cassone, 1487)



Apollonio di Giovanni a Marco del Buono (drevorezba): Dobrodružstvo Ulysea 1.časť.
Kráľovský hrad (cassone, 15.st.)



Apollonio di Giovanni a Marco del Buono (drevorezba): Dobrodružstvo Ulysea. Polyfémos.
Kráľovský hrad (detail, cassone, 15.st.)



Apollonio di Giovanni a Marco del Buono (drevorezba): Dobrodružstvo Ulysesea. Kráľovský hrad (detail, cassone, 15.st.)



Apollonio di Giovanni a Marco del Buono (drevorezba): Dobrodružstvo Ulysesea 2.časť. Kráľovský hrad (cassone, 15.st.)



Apollonio di Giovanni a Marco del Buono (drevorezba): Dobrodružstvo Ulysesea 2.časť. Kráľovský hrad (detail, cassone, 15.st.)



Apollonio di Giovanni a Marco del Buono (drevorezba): Dobrodružstvo Ulysesea 2.časť.
Kráľovský hrad (detail, cassone, 15.st.)



F. Primaticcio: Odyseus a Sirény (1560)



J. Brueghel st.: Kirké a Ulysses (1595)



J. H. Muller: Boj medzi Ulysseom a Irušom (rytina, 1589)



G. B. Castiglione: Ulysses obklopený druhmi zmenenými na zvieratá (lept, 17.st.)



T. van Thulden: Scéna s pristátím Odysea v Eolii (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



T. van Thulden: Scéna Odysea a Kirké s druhmi premenenými na zvieratá (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



T. van Thulden: Scéna s Krirké prepúšťajúcej Odysea a jeho druhov (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



T. van Thulden: Scéna Odysea a jeho syna Telemacha (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



VLysse est ietté dans l'Isle d'Ogygie, où l'amour de la Deesse Calypse le retient huit ans durant. Mais en fin à la priere de Minerue, Iupiter luy enuoye Mercure; qui luy fait commandement de n'amuser pas davantage ce Prince Grec: de sorte qu'estant contrainte de le laisser aller, elle met ordre à son partement, & luy fait faire vn navire. Il ne faut point de meilleur exemple que celui-cy, pour preuuer bien aisément, *Qu'Amour est la plus violente de toutes les passions; & qu'ayant gaigné le cœur, elle y regne quelques fois avec tant de tyrannie, qu'il est impossible d'en seconer le ioug, sans vne particuliere grace du Ciel.*

T. van Thulden: Scéna s Odyseom stavajúcim si plť pred odchodom z Ogygie (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



T. van Thulden: Scéna s Odyseom a Alkinoom, kráľom Phaeacie (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



T. van Thulden: Scéna s Odyseom sprevádzaným obyvateľmi Phaeacie do vlasti (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



T. van Thulden: Scéna Odysea a slúžky po návrate na rodnú Ithaku (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



T. van Thulden: Scéna Odysea spoznaného vlastným psom (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



T. van Thulden: Scéna Odysea a Penelopy po jeho návrate na rodnú Ithaku (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



T. van Thulden: Scéna s Odyseom a pasákom Eumaneom (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



Scéna Odyssa prezrádzajúceho svoju totožnosť (lept z cyklu Illiada, 17.st.)



J. de Momper II: Odyseus hoduje s nymfami Kalypso (17.st.)



J. Brueghel I, H. van Balen I. a J. de Momper I: Odyseus a Calypso (detail, 17.st.)



J. Brueghel I.: Fantastická jaskyňa s Odyseom a Kalypso (1616)



J. van Bijlert: Ulysses a Kirke (1.pol. 17.st.)



W. S. van Ehrenberg, C. B. A. Ruthart (zvieratá): Ullyses pri paláci Kirke (1630)



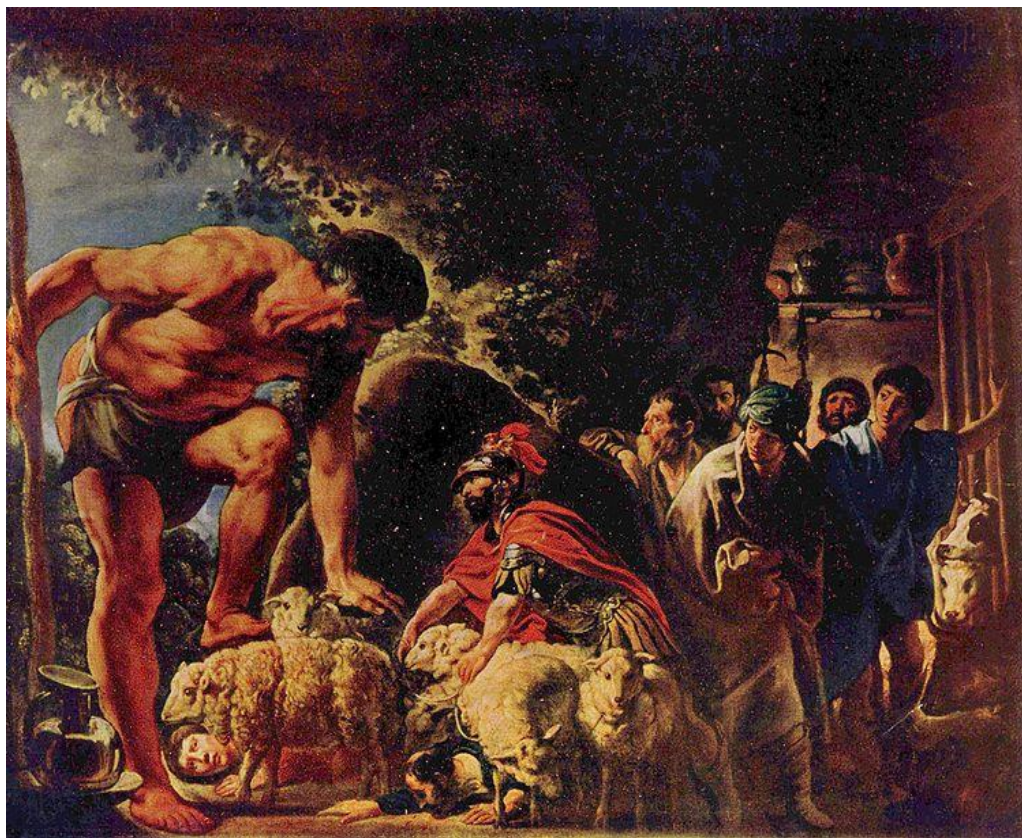
W. Turner: Ullyses sa posmieva Polyfémovi



J. W. Waterhouse: Ulysses a Sirény



W. Etty: Sirény a Ulysses (1837)



J. Jordaens: Odyseus v Polyfémovej jaskyni



J. H. Füssli: Odysseus pred Skyllou a Charybdou (1796)



J. H. W. Tischbein: Odysseus a Penelope



F. Hayez: Odysseus na dvore Alkinoia (1814-1815)



H. J. Draper: Odyseus a Sirény (1909)



L. Corinth: Odysseus bojuje so žobrákom (1903)

odznak pútnický - pútnické znamenie

ódžime - gombíková násadka pridržiavajúca ozdobné šnúry na japonskej skrinke či puzdru *inró*; bola medzi puzdrom a závažím *necuke*; ódžime bola zvyčajne *miniaturna* práca v kove alebo slonovine



Ódžime

oecus - lat.; gréc. oikos; termín, ktorý používal Vitruvius pre halu alebo salón rímskeho domu, príležitostne používaného ako triclinium pre host'ov

<http://en.wikipedia.org/wiki/Oecus>

<http://fr.wikipedia.org/wiki/Oplontis>

oeil de boeuf - franc. - *okno volské*

Oenomaus/Oenamaus - *Oinomaos*

oenochoe - gréc. οἰνοχόη/oinochoe; tiež oinochion; džbán na víno a základná forma gréckej antickej keramiky; existuje veľa foriem: olpe (ὀλπή) má esovitú formu od hlavy k päte; oenoche môže byť zdobená i nezdobená; typická forma má jedno ucho na zadnej strane a ďatelinový tvar ústia; grécke oenoche boli z lakovanej terakotovej keramiky, ale existovali aj kovové

oeuvre - súborné umelcove *dielo*; porovnaj *chef d'oeuvre*, *juvenilia*, *pentimenti*

oeuvre catalogue/oeuvre katalog - monografický katalóg celej tvorby určitého umelca; pozri *katalóg zbierok*, *monografia*

Oever Hendrick ten -



H. ten Oever: Odchod na lov

Ofélia - pozri *Shakespeare, Hamlet*

<http://journey-and-destination.blogspot.sk/2013/09/shakespeare-scenes-in-art.html>

https://www.google.sk/search?q=Chassériau+Th%C3%A9odore&espv=2&tbm=isch&imgil=I3jBVadXUw8XdM%253A%253B6-_9p3xxa98A5M%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.kunstkopie.de%25252Fa%25252Fc hassériau-theodore%25252Fbildnisdswesteraline.html&source=iu&pf=m&fir=I3jBVadXUw8XdM%253A%25252C6-_9p3xxa98A5M%252C_&usg=__pnW0q3z09d9TTch3KPOnK2HLFS0%3D&biw=1850&bih=995&ved=0CC4Qyjc&ei=sTlfVJXVFcvtavrpghAH#facrc=&imgdii=o648qRYp6Q9hIM%3A%3Bslda_qkZzn2OzM%3Bo648qRYp6Q9hIM%3A&imgrc=o648qRYp6Q9hIM%253A%3B03LN3zVH7qPESM%3Bhttp%253A%252F%252F1.bp.blogspot.com%252F-Auu-OvIEVsi%252FUiL2WU4z_bi%252FAAAAAAAACwk%252FQnnDbpNhAEc%252Fs640%252Fdesdemonia.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fjourney-and-destination.blogspot.com%252F2013%252F09%252Fshakespeare-scenes-in-art.html%3B366%3B480



J. Bastien-Lepante: Ofélia (1881)

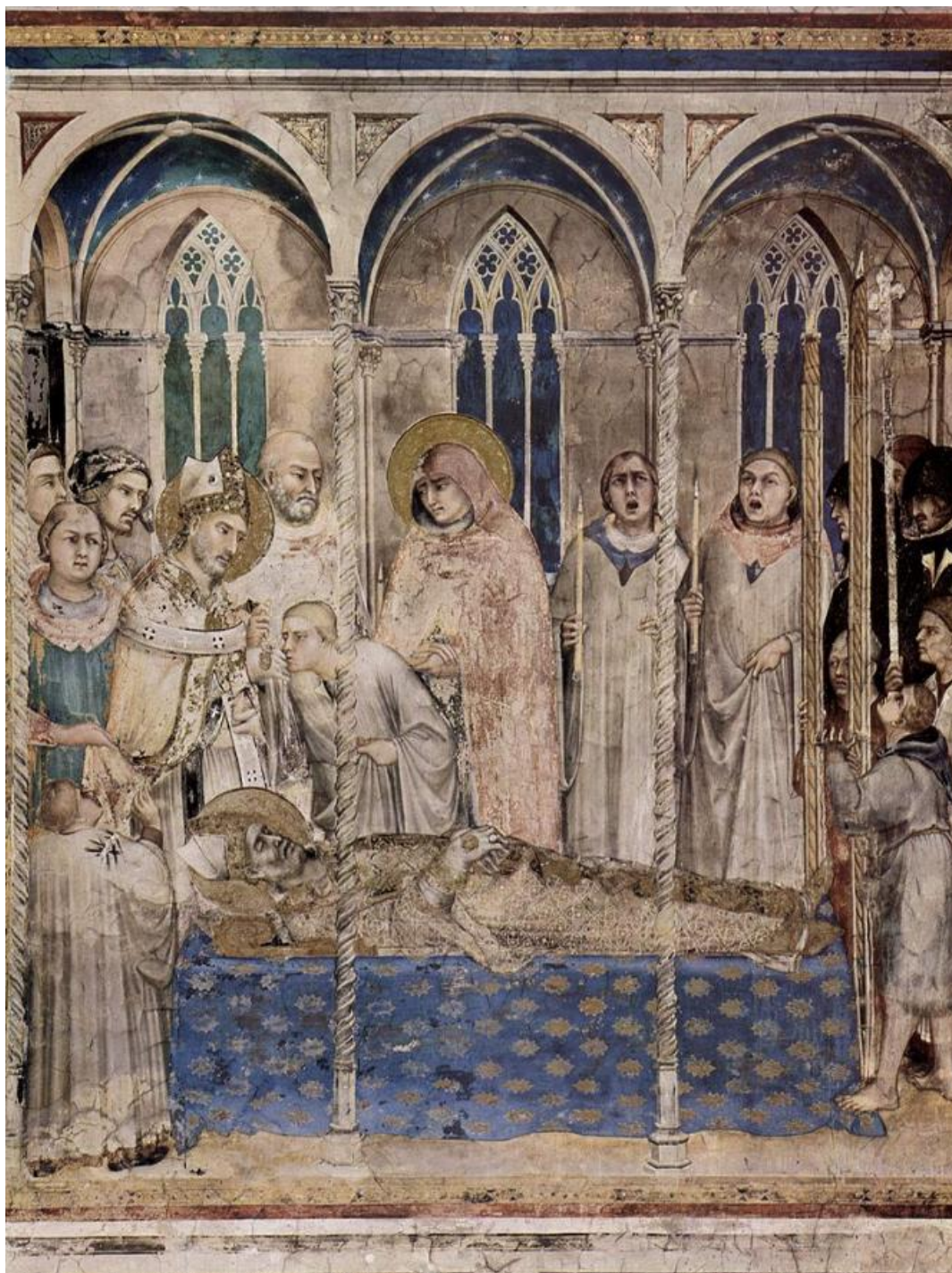


K. Makovskij: Ofélia (1880)

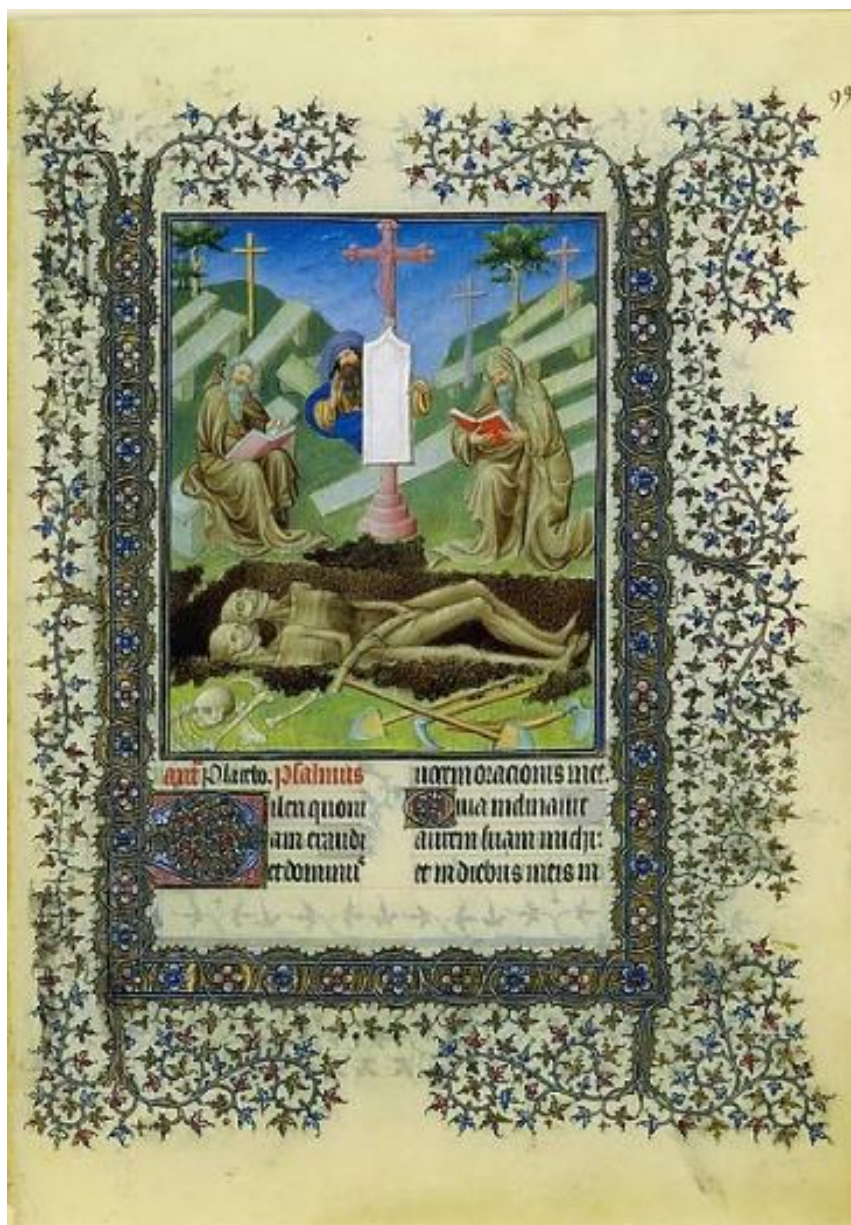
officium defunctorum - lat.; angl. Office of the Dead; modlitba za mŕtveho z cyklu kanonických hodín v katolíckej, anglikánskej a luteránskej cirkvi; súčasť pohrebnej liturgie; v katolíckom ríte čítaná v latinčine vždy v deň zosnulých (zvyčajne 2.november, tzv. dušičky) za všetky duše v očistci; skladá sa z rôznych častí biblického textu, žalmov, modlitieb; prvý krát vykonaná ako pozri *mŕtvy, smrť, modlitba*

https://en.wikipedia.org/wiki/Office_of_the_Dead

https://www.google.sk/search?q=Office+of+the+Dead&espy=2&biw=1840&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiz34qdj_LMAhVBthQKHTAwDnIQsAQILg&dpr=1



S. Martini: Pohreb sv. Martina (freska, bazilika sv. Františka z Assisi, 1332)



Bratia z Limburgu: Modlitba za mŕtveho (Belles Heures of Jean de Berry, 1405-1409)



Iniciála S. Mnísi spievajú nad rakvou mŕtveho (Kniha hodín pre použitie St. Omer, 1318-1330)



Majster Rohan: Modlitba za mŕtveho (Grandes heures de Rohan, 1430-1435)

Offterdinger Carl - (†1889); nemecký žánrový maliar a ilustrátor; pozri *nemeckí ilustrátori, ilustrátori knížiek pre deti*

http://en.wikipedia.org/wiki/Carl_Offterdinger



C. Offtderinger: Červená čiapočka (koniec 19.st.)

C. Offtderinger: Tom Thumb (19.st.)

oficiálny portrét - portrét oficiálny

oficium/officium - 1.cirkevný úrad zaoberajúci sa otázkami mravov a viery; mal isté práva pri svojom výkone moci (Sväté oficium - *inkvizícia*)

2.povinná modlitba *breviára* pre kňaza (pozri *antifonár*, *gregoriánsky spev*)

ofikalcit - žilkovaný *mramor* so zhlukmi serpentínu/ofitu; používaný ako ozdobný stavebný *kameň*; porovnaj žilkovaný *mramor la spezia*



Ofión - v gréckej mytológii otec Thei/They/Thiam

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ofi%C3%B3n>

Ofir - dosiaľ nelokalizovaná biblická krajina, do ktorej kráľ *Šalamún* posielal lode pre drahé kovy, *drahokamy*, vzácne drevo; pozri *biblia*; *Traja králi*

ofites - ophites

Ofois - Wepwawet

ofset/ofsetová tlač - z angl. to set off - „odsadiť“, resp. z pojmu set-off – „obťah“

-rotačná *tlač z plochy*, zdokonalená *litografia*; moderná tlačová technika vyvinutá v 20.storočí z *kameňotlače*; nepriama technika tlače: z tlačových foriem sa najskôr otláča na valce s pryžovým poťahom a z nich až na papier; otláčané aj neotláčané miesta sú v jednej rovine, t.j. bez reliéfu, a preto miesta neotláčané sú pred tlačou zľahka navlhčené, pričom sa využíva princíp nezlučiteľnosti mastnoty s vodou; pozri *autolitografia*, *autografia*

Baleka: v *grafike* reprodukčná *tlač z plochy* na litografickom princípe: navlhčené miesta odpudzujú farbu na neotláčaných miestach, zatiaľ čo otláčané miesta odpudzujú vodu, ale prijímajú farbu; z ofsetového valca (*štočku*) sa neotláča priamo na papier, ale farba (pozitívne zobrazenie, text) je vopred snímaná, osadená negatívne na gumený valec; ten ju opäť pozitívne preniesie na papier; objav prenosu pomocou gumeného valca pripisovaný Kašparovi Hermannovi, pochádzajúcemu z Čiech (svoj vynález prvý raz použil 1904 počas svojho pobytu v Amerike na tlač nôt; keď sa vrátil do Európy, podľa jeho návrhu postavený prvý nemecký ofsetový stroj); za objaviteľa ofsetovej tlače považovaný aj americký tlačiar W. Rubel; prenesenie kresby z *litografického kameňa* alebo inej tlačovej formy na ofsetovú dosku pretlačou je dnes výnimkou, bolo nahradené priamou a oveľa presnejšou fotokópiou predlohy

www: pri tomto type tlače sú tlačiace i netlačiace prvky formy prakticky v jednej rovine; selektívny prenos farby zabezpečujú rozdielne fyzikálnochemické vlastnosti tlačiacich a netlačiacich prvkov; netlačiace prvky neprenášajú farbu v dôsledku existencie slabej povrchovej vrstvy; v súčasnosti existuje tlač z plochy ako ofsetová tlač s vlhčením a bez vlhčenia, t.j. tlač s nepriamym prenosom farby z formy na papier cez prenosový (ofsetový) valec; použitie ofsetového valca s pružným potahom predlžuje životnosť formy, umožňuje reprodukciu jemných detailov i na drsných povrchoch; pri ofsetovej tlači s vlhčením sa na netlačiace miesta opakovane nanáša tenký film vodného vlhčiaceho roztoku, ktorý zabraňuje priľnutiu olejofilnej (mastnej) farby pri navalovaní na tlačovú formu; pri ofsetovej tlači bez vlhčenia (bezvodný ofset) sa prenosu farby netlačiacimi miestami formy zabraňuje použitím vrstvičky silikónového kaučuku, ktorý pokrýva netlačiace miesta a vytvorením ochranného filmu silikónového oleja; i napriek jej výhodám vyššej kvality tlače je použitie bezvodného ofsetu pomerne malé; ofsetová tlač je dnes najrozšírenejšou technikou tlače v rozvinutých krajinách; má takmer univerzálne použitie

http://www.daliprint.eu/index.php?zobraz_menu_id=7&zobraz_submenu_id=32

http://en.wikipedia.org/wiki/Offset_printing

<http://www.gibon.sk/page20/page20.html>

<http://www.gibon.sk/page20/page20.html>



C. Kohl, E. Meyer: Pohľad na hrad Devín (ofsetová tlač, 1800-1807)

ofset autorský - <http://www.galori.eu/news/tema-grafika1/>

ofset bezvodý/ofset suchý/ofset nevlhčený - www: pri ofsetovej tlači bez vlhčenia (bezvodný ofset) sa prenosu farby netlačiacimi miestami formy zabraňuje použitím vrstvičky silikónového kaučuku, ktorý

pokrýva netlačiace miesta a vytvorením ochranného filmu silikónového oleja; i napriek jej výhodám vyššej kvality tlače je jej použitie pomerne malé

www: pri tlači bez vlhčenia (bezvodný ofset) sa prenosu farby netlačiacimi miestami formy zabraňuje použitím vrstvy silikónovej gumy na netlačiacich miestach a ochranným filmom silikónového oleja

http://www.gymno.edu.sk/vv/graficke_techniky.pdf

<http://www.gibon.sk/page20/page20.html>

<http://www.gibon.sk/page20/page20.html>

ofset s vlhčením/ofset vlhčený - www: pri ofsetovej tlači s vlhčením sa na netlačiace miesta opakovane nanáša tenký film vodného vlhčiaceho roztoku, ktorý zabraňuje priľnutiu olejofilnej (mastnej) farby pri navaľovaní na tlačovú formu

www: pri tlači s vlhčením sa na netlačiace miesta naniesie tenký film vlhčiaceho roztoku na vodnej báze, ktorý zabraňuje priľnutiu obvykle mastnej farby pri navaľovaní na tlačovú formu

http://www.gymno.edu.sk/vv/graficke_techniky.pdf

<http://www.gibon.sk/page20/page20.html>

ofsetová litografia - technika *tlače z plochy*, zlučujúca princíp *litografie* a *ofsetovej tlače*; používaná pre tlač *umeleckej grafiky*; kresbovým podkladom nie je kamenný (pozri *litografický kameň*) alebo kovový *štočok*, ale ofsetový film, na ktorý môže byť kreslené priamo a bez zrkadlového obrátenia, alebo na nej môže byť kresba fotomechamicky prenesená; z filmu je kresba prevedená na pogumovaný valec tlačiarenskeho stroja a tlačaná veľkou rýchlosťou; kvalita tlače nie je vysokým nákladom ovplyvnená; postup je používaný v súčasnej umeleckej grafike, problémom je však otázka > *originálu a reprodukcie*



M. Švabinský: Hana Kvapilová
(farebný ofset)

ofsetová svetlotlač -

http://www.daliprint.eu/index.php?zobraz_menu_id=7&zobraz_submenu_id=32

ofsetová tlač - *ofset*; pozri *irisová/tlač dúhová*

ofsetové farby - *farby ofsetové*

ogam - írské *písmo*, známe od 4.st.; pozri *anglo-írske umenie/inzulárne umenie, Book of ...*;

ogdoáda - *jednota čísla osem, jednota všetkých prvkov tohto čísla*; pozri *oktáv; symboly číselné:8 (Betz)*; pozri *lemniskáta/ležatá osmička*

Ogawa - *Shinji Ogawa*

Ogiges -

<http://it.wikipedia.org/wiki/Ogige>

<http://pt.wikipedia.org/wiki/Ogiges>

ogival/oudžaiv – angl. názov pre gotický oblúk, pre gotiku, najmä francúzsku; tiež *ogiva*

www: Villard de Honnecourt, 13. storočia stavitel' z Pikardia na severe Francúzska prvý použil slovo *ogive*; francúzsky termín je nejasného pôvodu, mohol by pochádzať z lat. *obiare* – „vzdorovať“, t.j. oblúky vzdorujúce hmotnosti stavby

1.vo francúzštine názov pre *rebro*

2.v angličtine názov pre *oblúk kýlový, somársky chrbát a konvexne-konkávne profily*

3.angl. termíny pre gotický *lomený oblúk/oblúk hrotitý*

pozri *architecture ogivale*



ogiválne rebro



ogiválny oblúk

ogival styl - styl ogival

Ogme - írsky obdoba *Ogmia*

Ogmios - keltské ochranné božstvo v *Galii*; jeho polovina tváre sa usmievala a druhá hrozivo mračila; boh bojovej sily a kráľovskej moci; pozri *keltská mytológia*; *bohovia vojny*





A. Dürer: Ogmios boh smrti ako Hermes